

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Open & Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

आचार्यसेतुः (व्याकरणम्) (द्वितीयपत्रम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2022-23

पत्रम् - ..... विषयः - .....
अध्येतुः नाम - ..... पञ्जीकरणसंख्या - .....
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः .....
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः - 100	प्राप्ताङ्काः -

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनः प्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् .....

दिनाङ्कः .....

आचार्यसेतुः (व्याकरणम्) - द्वितीयपत्रम्

विषयः - समासप्रकरणम् (सिद्धान्तकौमुदीतः)

पूर्णाङ्काः-100

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः - 02 x 20 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note - This section contains twenty five questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. उपसर्जनसंज्ञाविधायकं सूत्रं लेखनीयम्।
2. सुपुरुषः इत्यत्र केन सूत्रेण समासो भवति ?
3. वाक्त्वचम् इत्यत्र समासान्तःप्रत्ययः कः ?
4. चार्थाः लेखनीयाः।
5. शेषो बहुव्रीहिः सूत्रस्योदाहरणं लिखत।
6. पञ्चगङ्गम् इत्यत्र केन सूत्रेण समासो भवति ?
7. हरिणा त्रातः इत्यत्र समासः केन विधीयते ?
8. संज्ञापरिभाषम् इत्यस्य लौकिकविग्रहवाक्यं प्रदर्शनीयम्।
9. द्विगुसंज्ञाविधायकं सूत्रं किम् ?
10. उपशरदम् इत्यत्र कः समासान्तःप्रत्ययः ?
11. नाव्ययीभावादतोऽम्त्वपञ्चम्याः सूत्रस्य कोऽर्थः ?
12. यथार्थाः के ?
13. नञ्समासविधायकं सूत्रं लिखत।
14. राजपुरुषः इति कस्य सूत्रस्योदाहरणम् ?
15. चतुर्थी तदर्थार्थबलिहितसुखरक्षितैः सूत्रस्योदाहरणं लेखनीयम्।
16. भूतपूर्वः इत्यत्र केन समासो भवति ?
17. पितरौ इत्यत्र एकशेष विधायकं सूत्रं किम् ?
18. कर्मधारयः कस्य समासस्य भेदः ?
19. व्यूढोरस्कः इत्यत्र कप् प्रत्ययः केन भवति ?
20. सप्तमी शौण्डैः सूत्रेण किं विधीयते ?
21. प्रायेणोभयपदार्थप्रधानः कः समासः ?
22. कुम्भकारः इत्यत्र समासः केन ?

23. परमराजः इत्यत्र समासान्तप्रत्ययः केन भवति ?
24. पञ्चगवधनः इत्यस्य लौकिकविग्रहवाक्यं लेखनीयम् ।
25. सहरि इत्यस्य लौकिकविग्रहवाक्यं किं ?

खण्डः - ख

प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः

अङ्काः- 08 x 05 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : - This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. यथारूपम्, पाणिपादम्, द्विमूर्धः एतान् प्रयोगान् ससूत्रम् साधयत ।
2. तद्धितार्थोत्तरपदसमाहारे च सूत्रं सोदाहरणं विवेचनीयं ।
3. चार्थे द्वन्द्वः सूत्रं सोदाहरणं निरूपयत ।
4. कृष्णश्रितः, कुम्भकारः, अनश्वः, एतान् प्रयोगान् ससूत्रम् साधयत।
5. यथारूपम्, पाणिपादम्, द्विमूर्धः एतान् प्रयोगान् ससूत्रम् साधयत।
6. चोरभयम्, अर्धपिप्पली, अक्षशौण्डः एते प्रयोगाः साधनीयाः ।
7. विशेषणं विशेष्येण बहुलं सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यात ।
8. नदीभिश्च सूत्रं सोदाहरणं विशदयत ।

खण्डः - ग

प्रश्नाः - द्वौ समाधेयौ

अङ्काः- 10 x 02 = 20

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : - This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. बहुव्रीहिसमासविधायकं सूत्रं सोदाहरणं निरूपयत ।
2. स्त्रियाः पुंवद्भासित....सूत्रम् विलिख्य ग्रन्थोक्तदिशा सोदाहरणं वर्णयत ।
3. नाव्ययीभावादतोऽन्त्वपञ्चम्याः, अव्ययीभावे शरत्प्रभृतिभ्यः, कर्तृकरणे कृता बहुलम् एषु सूत्रद्वयम् यथाग्रन्थं प्रदर्शयत।
4. चतुर्थी तदार्थार्थबलिहितसुख..... सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यात ।

Filename: Acharya Bridge, Vya
Directory: C:\Users\msp\Documents
Template: C:\Users\msp\AppData\Roaming\Microsoft\Templates\Normal.dot
m
Title:
Subject:
Author: prasada bhat
Keywords:
Comments:
Creation Date: 12/4/2023 4:34:00 PM
Change Number: 25
Last Saved On: 12/14/2023 11:03:00 AM
Last Saved By: msp
Total Editing Time: 99 Minutes
Last Printed On: 12/14/2023 11:04:00 AM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 4
Number of Words: 1,307 (approx.)
Number of Characters: 7,450 (approx.)